

A Tizennégy segítőszent. Mozgószárny ünnepi oldalának részlete

A garamszentbenedeki Szent Vér kápolna oltárának szárnyképe

Alkotó	Bányavárosi festő (?)
Készítés ideje	1510
Anyag	fenyőfa
Technika	tempera
Leltári szám	55.92

Leírás

95 x 61 cm

A Szent Vér-kápolna egykori szárnyasoltárához tartozó hat fennmaradt táblakép közül kettő, a Vir Dolorumot és a Tizennégy segítőszentet mutató (ltsz. 55.92), az ünnepi oldalt díszítette. Az oltár és a neki helyet adó kápolna titulusához illeszkedve a képek nyilvánvalóan egy, a Szent Vér kultuszával összefüggő ábrázolássorba illeszkedtek, a két részlet alapján az oltár belső oldalának ikonográfiai programja azonban nem rekonstruálható. A külső oldalon a Passió epizódjai voltak láthatók (55.93; 55.94; 55.95; 55.96). Az oltárra vonatkozó történeti adatokat a Vir Dolorumot ábrázoló kép szemléletes formában foglalja össze. A jobb oldalon olvasható felirat és az alatta elhelyezett címerábrázolás alapján a Krisztus előtt térdelő donátor egyértelműen azonosítható a garamszentbenedeki apátság 1480-as évektől ismert vezetőjével, a monostor 15. század végi megújítójával, János apáttal. A templom oltárainak újraszentelése mellett az ő nevéhez fűződik a Szent Vér-ereklye megszerzése és a sekrestye feletti kápolna felújítása az ereklye elhelyezése és tisztelete számára. Nyilvánvalóan ehhez kapcsolódva került sor a Szent Vér-oltár alapítására is. János apát a képen ennek megfelelően a Szent Vér ereklyetartóját tartja kezében, amely a közvetlenül Krisztus oldalsebéből kifolyó vért fogja fel. A művészettörténeti hagyomány szerint a háttérben az apátság ábrázolása tűnik fel.

Proveniencia

A táblák garamszentbenedeki apátsági templomból kerültek Simor János gyűjteményébe 1875 előtt.

Restaurálás

1933 Nikássy Lajos, 1973 Pintér Attila

Bibliográfia

- Martin Sugár: Hoc Opus fecit fieri...Niekol'ko poznámok k interpretácii tabúl' oltára z Hrinského Benadika z roku 1510. In: ARS 38, 2005/2, 148-159.
- Takács Imre: Garamszentbenedek temploma és liturgikus felszerelése. In: Pannonhalma 2001, 183-194 és 224 (IV.36 kat. tétel, Kontsek I.).
- Mucsi András: Az esztergomi Keresztény Múzeum Régi Képtárának katalógusa. Budapest, 1975, Corvina, 20, 83.
- Boskovits Miklós-Mojzer Miklós-Mucsi András: Az esztergomi Keresztény Múzeum képtára (Budapest, 1964).

Akadémiai Kiadó), 142-144, 232.

- Prokoppné Stengl Marianne: A Keresztény Múzeum első évtizedei, Annales Strigoniensis 1960, 93-94.
- Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Budapest 1955. 136,162, 312-313, CLXXX.
- Magyarország műemléki topográfiája I. Esztergom 1. Esztergom műemlékei (összeállította: Genthon István; Budapest 1948), 46.
- Jajczay János: A művészet hódolata az eucharistia előtt. Budapest 1938, 98. kép.
- Jajczay János: Az eucharistia a magyar művészetben. In: Tükör VI. 1938., 330.
- Genthon István: Egy budai humanista aranycsészéje. In: Tanulmányok Budapest Múltjából III. Budapest 1934, 139-140.
- Genthon István: A régi magyar festőművészet. Vác, 1932, Pestvidéki Nyomda, 122-123.
- Gerevich Tibor: Esztergomi Műkincsek, in Prímás Album, Budapest 1928,179-263., 213.
- Gerevich Tibor: Kolozsvári Tamás az első magyar táblaképfestő. Budapest 1923, 31.
- Gerevich Tibor: Régi és újabb magyar festők a prímási képtárban. In: Vasárnapi Újság 1916/35. 552-553., 553.
- Haiczl Kálmán.: A garamszentbenedeki apátság története. Budapest 1913, 20, 23, 144.
- Knauz Nándor: A Garam melletti szentbenedeki apátság. I. Budapest 1890, 44-45,13.t.
- Esztergom 1878, 32.
- Maszlaghy Ferenc: Az esztergomi Hercegprímási Képtárban lévő művek jegyzéke.
- Jordánszky Elek: Magyarországban, 's az ahoz tartozó részekben lévő bődögságos Szűz Mária kegyelem' képeinek rövid leírása. Pozsony 1836, 27-28.

Kapcsolódó műtárgyak

55.91.1 Vir dolorum donátorral

55.93 Krisztus az Olajfák hegyén. Mozgósárný hétköznapi oldalának részlete

55.94 Krisztus ostorozása. Mozgósárný hétköznapi oldalának részlete

55.95 Keresztvitel. Mozgósárný hétköznapi oldalának részlete

55.96 Kálvária. Mozgósárný hétköznapi oldalának részlete

